

A mentés és helyreállítás során ellátandó önkormányzati tevékenységek, felelősségi körök

Local government activities and responsibilities during rescue and recovery

Dr. Muhoray Árpád

Nemzeti Közszerológái Egyetem Rendészettudományi Kar Katasztrófavédelmi Intézet
Katasztrófavédelmi Művelési Tanszék címzetes egyetemi tanár

Email: muhoray.arpad@uni-nke.hu ORCID: 0000-0003 -3832-293x

Bevezetés

A koronavírus járvány és az ellene való védekezés, valamint a szomszédban dűlő orosz-ukrán háború okán a katasztrófavédelemmel egyre többet foglalkoznak az állampolgárok napjainkban [1]. Ezt a katasztrófavédelemmel való foglalkozást tovább erősítette a 2024 évi őszi, a Duna teljes magyarországi folyamszakaszára kiterjedő árvízi védekezés. Annak érdekében, hogy eredményesebben lehessen védekezni a Nemzeti Biztonsági Stratégia szerint a katasztrófák ellen biztosítani kell a megelőzés primátusát, illetve a beavatkozások hatékonyságát [2], valamint figyelembe kell venni a jogszabályok változásait. A katasztrófák következményei felszámolásánál eddig is alapvető célként merült fel az *arányosság* biztosítása a kialakult kárhelyszín, vagy annak súlyossága, kiterjedtsége és a kirendelt beavatkozó erők között, melynek elsősorban művelési célszerűségi, illetve gazdaságossági okai vannak [3]. A beavatkozó erők között ott van a védekezést esetenként irányító, vagy a védekezésben közreműködő **települési önkormányzat** is, egyrészt mint a védelmi és biztonsági feladatok ellátásában részt vevő további szervezet, másrészt, mint a Kat. által a katasztrófák elleni védekezésbe bevonandó, abban közreműködő résztvevő.

Introduction

Due to the coronavirus pandemic and the fight against it, as well as the ongoing Russian-Ukrainian war in the neighborhood, more and more citizens are concerned with disaster management these days [1]. This concern with disaster management was further strengthened by the flood protection measures covering the entire Hungarian section of the Danube in the fall of 2024. In order to be able to protect more effectively against disasters, according to the National Security Strategy, the primacy of prevention and the effectiveness of interventions must be ensured [2], and changes in legislation must be taken into account. In the elimination of the consequences of disasters, a fundamental goal has been to ensure proportionality between the damage site, or its severity and extent, and the deployed intervention forces, which is primarily for reasons of operational expediency and economy [3]. Among the intervention forces is the local government, which sometimes directs the defense or participates in the defense, on the one hand as an additional organization participating in the performance of defense and security tasks, and on the other hand as a participant to be involved in the defense against disasters by the Kat.

Kulcsszavak: katasztrófavédelem, védelmi és biztonsági igazgatás, önkormányzati védekezés

Keywords: disaster management, defense and security administration, municipal defense

A mentéssel kapcsolatos fogalmak értelmezése

A katasztrófavédelem a 2000. január 1-i integráció óta és az önkormányzatok is szerves részei voltak a védelmi igazgatásnak, a védelmi és biztonsági törvény [4] megjelenése óta pedig a védelmi és biztonsági igazgatásnak. Az új jogszabályi környezet a katasztrófát, vagy annak veszélyét a védelmi és biztonsági események családjába sorolja. A katasztrófák elleni védekezés a Kat., a védelmi és biztonsági igazgatás rendszere a Vbő. segítségével megfelelő jogi és szakmai kereteket biztosít, megköveteli a mentéssel kapcsolatos önkormányzati mentési tevékenységek magas szintű szakmai végrehajtását is.

A katasztrófavédelmi törvény 2. §-a alapján a **védekezést és a következmények** felszámolását az erre a célra létrehozott szervek és a különböző védekezési rendszerek működésének összehangolásával, az állampolgárok, valamint a polgári védelmi szervezetek, a gazdálkodó szervezetek, a Magyar Honvédség, a rendvédelmi szervek, a polgári nemzetbiztonsági szolgálatok, a Nemzeti Adó- és Vámhivatal, az állami meteorológiai szolgálat, az állami mentőszolgálat, a vízügyi igazgatási szervek, az egészségügyi államigazgatási szerv, az önkéntesen részt vevő civil szervezetek és az erre a célra létrehozott köztestületek, továbbá nem természeti katasztrófa esetén annak okozója és előidézője, az állami szervek és az **önkormányzatok** bevonásával, illetve közreműködésével kell biztosítani [5]. A jogszabály által felsoroltak egyben azt is megmutatják, hogy a megelőzés, a védekezés és a helyreállítás során az önkormányzatok kikkel kötelesek együttműködni.

Alapvetésként fogalmazható meg, hogy a legkiterjedtebb katasztrófa elhárítása, következményeinek csökkentése, a mentés legalább 1 tűzoltó raj vonulásával kezdődik, majd utána szükség szerint a riasztási fokozat emelésével még további tűzoltóerők, más beavatkozók, közreműködők rendelhetők ki. Tevékenységük szerint a tűzoltóságok két alapvető műveletet végezhetnek, ez a *tűzoltás és a műszaki mentés*. Ezek valamennyi szakmai művelet elvégzését lefedik, amelyek a különböző típusú katasztrófáknál előfordulhatnak [6].

A **tűzoltási feladat** a veszélyeztetett személyek mentése, a tűz terjedésének megakadályozása, az anyagi javak védelme, a tűz eloltása és a szükséges biztonsági intézkedések megtétele, továbbá a tűz közvetlen veszélyének elhárítása.

A **műszaki mentés**: természeti csapás, baleset, káreset, rendellenes technológiai folyamat, műszaki meghibásodás, veszélyes anyag szabadba jutása vagy egyéb cselekmény által előidézett veszélyhelyzet során az emberélet, a testi épség és az anyagi javak védelme érdekében a tűzoltóság részéről a rendelkezésére álló, illetőleg az általa igénybe vett eszközökkel végzett elsődleges beavatkozási tevékenység [7]. Mindkét dolog olyan tevékenység, amelyet a szakmai követelmények okán a tűzoltóságok tagjai végezhetnek elsődlegesen. Különös figyelemmel és körültekintéssel kell eljárni a személyek felkutatásánál, mentésénél, figyelembe kell venni az orvos, vagy a mentők véleményét. Tömeges balesetnél az egészségügyi kórhely parancsnok javaslata alapján gondoskodni kell a balesetet szenvedettek segítségnyújtási, ellátási helyének kijelöléséről [8].

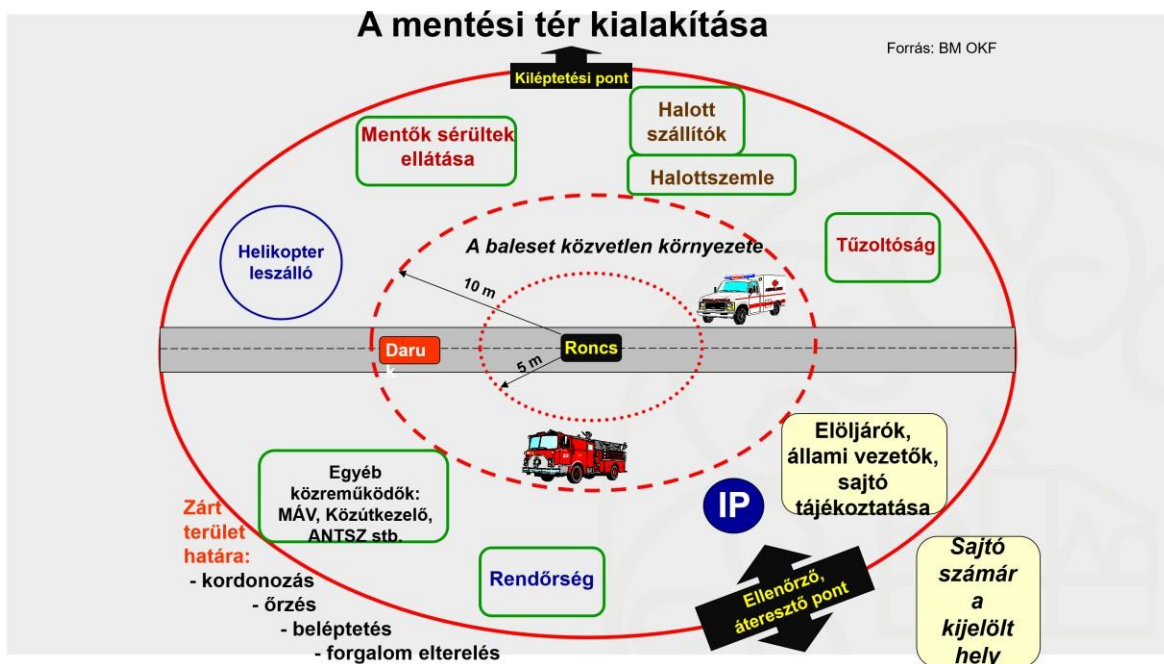
A lakosság és az anyagi javak védelmének a csak tűzoltók által végzett szakmai tevékenységén túlmutat magának a *mentésnek* a fogalma. A **mentés**: a bekövetkezett baleset, katasztrófa következményeinek felszámolása és a helyreállítás érdekében végzett tevékenység, mely a veszélyeztetett személyek és a létfenntartáshoz szükséges anyagi javak, valamint a kulturális és más jelentős értékek védelmére irányul [9]. Ez a fogalom már kifejezi azt is, hogy a mentésben a

tűzoltóság erőinél jóval szélesebb körben vehetnek részt más erők és eszközök, ebben meghatározó szerepe lehet az **önkormányzatoknak** is.

A legtöbb katasztrófa, vagy tűzoltást, műszaki mentést igénylő beavatkozások helyszínén nagy gyakorisággal meg kell jelenni a *rendőrség* és a *mentők* erőinek, eszközeinek. A katasztrófavédelmi műveletek szervezésében fontos szerep jut az *üzleti szolgálatoknak*, *parancsnokoknak* és a *különböző szintű törzseknek*.

A **tűzjelzés** az a **bejelentés** vagy jelzés, amely információt szolgáltat a bekövetkezett, vagy előre látható rendkívüli eseményről, kiváltja, elindítja a hivatásos katasztrófavédelmi szervek, ügyletek, önkormányzatok, más közreműködők tevékenységét. A tűzjelzés érkezik a Műveletirányító Ügyletre közvetlenül vagy a Hívásfogadó Központból átkapcsolva. Értesülve az esetről a szolgálatparancsnok köteles a jelzést értékelni, a riasztási fokozatot meghatározni és a felszámolásához szükséges erők értesítésére intézkedni. A Vbő-ben leírt bejelentési szabályok szerint, aki katasztrófát észlel az **bejelentheti a polgármesteri hivatalba** is [4]. A BM OKF Központi Főüzlete intézkedhet az országosan riasztható szerek vezénylésére, tartalékok átcsoportosításra. A **riasztási fokozatok arányosságát** kell, hogy mutassanak a bekövetkezett események kiterjedtségével, súlyosságával.

A **mentési tér** kialakítása döntő fontossággal bír a szakszerű mentés végrehajtásához. A katasztrófavédelmi műveletek helyszínén célszerű kialakítani egy jól áttekinthető, a *baleset közvetlen környezetét* felölölő 5-10 méter sugarú teret, ahol a tűzoltó erők, a rendőrség és a mentőszolgálat erői dolgoznak a sérültek kiszabadításán, ellátásán, az elsődleges tények megállapításán.

1. számú ábra: A mentési tér kialakítása. Forrás: BM OKF

Emellett ki kell alakítani e belső téren kívül a tartalékoknak, kiszolgáló, közreműködő, biztosító szervezeteknek, tevékenységüknek is helyet adó *zárt területet*, melyet kordonozással, őrzéssel, forgalomeltereléssel és a beléptetés szabályozásával kell létrehozni. Úgyisint ki kell jelölni az előljárók, *kormányhivatali, önkormányzati vezetők*, a média tájékoztatásának helyszínét, a belépéshez pedig egy ellenőrző áteresztő pontot.

A katasztrófavédelmi műveletek végrehajtásánál szükséges biztosítani az **egységességet**, ez a Tűzoltás-taktikai Szabályzat és a Műszaki Mentési Szabályzat eljárásrendjeinek kötelező betartása által biztosított.

A mentés során a polgármester védelmi és biztonsági feladatai

- a) A hatáskörrel rendelkező szerv kérésére *irányítja* a települési szintű védelmi és biztonsági tevékenységet,
- b) halasztást nem tűrő esetben átmeneti jelleggel *elrendeli az élet és az anyagi javak védelméhez* szükséges intézkedéseket, és erről haladéktalanul *értesíti* a vármegyei katasztrófavédelmi igazgatót és TVB elnökét,
- c) a polgári védelmi kötelezettség alatt álló *állampolgárt polgári védelmi szolgálatra kötelezi*,
- d) *szervezi és irányítja a lakosság védelmét, kitelepítését, kimenekítését, befogadását és visszatelepítését*, az összehangolt védelmi tevékenységgel, a veszélyhelyzettel összefüggő települési feladatok végrehajtását,
- e) a TVB elnökének rendelkezése alapján – vagy halasztást nem tűrő esetben annak utólagos tájékoztatásával – *elrendeli a települési polgári védelmi szervezetek alkalmazását*,
- f) *elrendeli* a hatáskörébe utalt *gazdasági és anyagi szolgáltatási* kötelezettség teljesítését, *amelyről nyilvántartást vezet*,
- g) *együttműködik* más polgármesterekkel, a védekezésbe bevont más szervezetekkel,
- h) *szervezi és irányítja az anyagi javak védelmét, a lakosság életfenntartáshoz szükséges anyagi javakkal történő ellátását* [4].

Mindezekből látható, hogy az önkormányzatnak a polgármester vezetésével meghatározó szerepe van katasztrófa vagy annak bekövetkezése esetén a mentés szervezésében, a következmények felszámolásában, a lakosságvédelemben. A feladatok szinte teljesen magukba foglalják a védekezési ciklust, a hozzá szükséges dolgok, az anyagi és humán feltételek biztosítását. A mozgósítható szervezett erőt az önkormányzatok számára elsődlegesen az önkéntes és köteles megalakított polgári védelmi szervezetek, a katasztrófával érintett szervek ágazati kárfelszámoló csoportjai, osztagai jelentik.

A mentésben részt vevő polgári védelmi szervezetek

A katasztrófavédelmi mentési műveletekben a lakosság védelme érdekében a **polgári védelmi szervezetek** is részt vesznek. Polgári védelmi szervezet az a szervezet, amely önkéntes és köteles személyi állományával polgári védelmi feladatokat lát el [4]. Polgári védelmi szervezet típusai lehetnek a központi, a területi, a *települési* és a munkahelyi szervezetek, illetve a műveletekben részt vehetnek az önkéntes polgári védelmi szervezetek is. Magyarország Alaptörvénye szerint a magyarországi lakóhellyel rendelkező nagykorú magyar állampolgárok számára honvédelmi és katasztrófavédelmi feladatok ellátása érdekében *polgári védelmi kötelezettség* írható elő [10]. Honvédelmi és katasztrófavédelmi feladatok ellátása érdekében mindenki gazdasági és anyagi szolgáltatás teljesítésére kötelezhető. A polgári védelmi kötelezettség alapján polgári védelmi szervezetekbe beosztott állampolgárok részére felkészítést, képzést kell tartani, hogy eredményesen felkészülhessenek katasztrófavédelmi feladataikra. E képzés fázisai alapképzés 6 óra, szakkiképzés 8 óra, továbbképzés 12 óra, vezetői képzés 14 óra [11]. A polgári védelmi kötelezettség alapján a polgári védelmi szervezetbe az állampolgárokat a lakóhelye szerint illetékes **polgármester osztja be**. A polgári védelmi szervezetek létrehozásának alapdokumentuma a **Megalakítási Terv**, amely tartalmazza a szervezet *rendeltetését, megalakítási helyét, állománytáblázatát és eszközszükségletét*. A polgári védelmi szervezetek a veszélyelhárítási tervekben megfogalmazottak felszámolására, valamint lakosságvédelmi feladatok ellátására kerülnek megalakításra. A polgári védelmi szervezetek alkalmazására akkor kerülhet sor, ha az

arra rendelt szervek erőforrásai nem elegendőek a veszély kezeléséhez, illetve, ha a lakosság, valamint a létfenntartáshoz szükséges anyagi javak védelme ezt indokoltá teszi. [12].

A **polgári védelmi szervezetek létszáma** és típusait az említett katasztrófák elleni védekezés szabályaival foglalkozó BM rendelet határozza meg a települések lakossági létszámához igazodóan. A létrehozott szervezetek típusai lehetnek: infokommunikációs, lakosságvédelmi, egészségügyi, logisztikai és műszaki és kárfelszámoló egységek. **Készenlét szempontjából** a polgári védelmi szervezetek mozgósításukkal összefüggésben lehetnek *alapállapotban, illetve katasztrófavédelmi készenlétben, katasztrófaveszély-készenlétben és teljes bevetési készenlétben* [12].

A polgári védelmi szervezetek mozgósítása a **Mozgósítási terv** alapján történik, amely tartalmazza az elrendelésre jogosultak neveit, az elrendelés feltételét, a települési parancsnokság állományának kiértékelési rendjét, a 24 órás szolgálat feladatait, az elrendelés módját, az elrendelt mozgósítási fokozatot. A Mozgósítási terv a veszélyelhárítási terv része.

A mozgósítás riasztással indul, a mozgósítás lehet egyidejű vagy részleges.

A polgári védelmi szervezetek **alkalmazását elrendelheti**

- a) a belügyminiszter a BM OKF főigazgatója kezdeményezésére, a kormány egyidejű tájékoztatása mellett,
- b) a TVB elnöke a belügyminiszter intézkedése alapján, vagy halasztást nem tűrő esetben annak utólagos tájékoztatásával, amelyről a BM OKF főigazgatóját egyidejűleg tájékoztatja,
- c) a polgármester/főpolgármester a TVB elnökének rendelkezése alapján, vagy halasztást nem tűrő esetben annak utólagos tájékoztatásával,
- d) a munkahelyi polgári védelmi szervezetet létrehozó vezető a területileg illetékes hivatásos katasztrófavédelmi szerv egyidejű tájékoztatása mellett.

A polgári védelmi szervezet **készenléti ideje:**

- a) gyors reagálású (12 órán belül),
- b) rövid reagálású (24 órán belül).

Gyors reagálású szervezetek az irányítást végző szervek és szervezetek, a katasztrófák elhárítására azonnal alkalmazható polgári védelmi szervezetek és a riasztó részlegek, katasztrófaveszély esetében és veszélyhelyzetben érintett közfeladatot, közszolgáltatást ellátó munkahelyi polgári védelmi egységek. Rövid reagálásúak azok a teljes állománnyal megalakított részlegek, melyek az előzőek után a feladatokba rövid előkészítés után bevonhatók [12].

- A vezetés, irányítás szempontjából fontos az **utasítás adás jogának** tisztázása, amely utasítást
- települési polgári védelmi szervezet számára a vármegyei igazgató megbízása alapján a *hivatásos katasztrófavédelem vezetéssel megbízott tagja,*
  - az egység beosztotti állománya részére a *polgári védelmi egység vezetője* adhat.

Katasztrófaveszély és veszélyhelyzet időszakában az ideiglenes **polgári védelmi szolgálat** elrendelésére alkalmanként *15 napig kerülhet* sor,

A védekezési, mentési, mentesítési munkákat végző személyeket általában 12 órás váltással, a kitelepítési, befogadási, logisztikai, infokommunikációs feladatokat ellátó személyeket általában 24 órás váltással kell alkalmazni. A *települési polgári védelmi szervezet* alkalmazására alapvetően a megalakítási helyén kerül sor, ám az illetékes TVB elnökének döntése alapján más településen is alkalmazható [12]. A katasztrófák elleni védekezésnél nagy jelentőségű az **önkéntesen vállalt polgári védelmi szolgálat** is.

A mentési műveletek szereplői lehetnek a **speciális mentőcsapatok**. Hazánkban legjelentősebbek közülük a **HUNOR** és a **HUSZÁR** csapatok, melyek központi rendeltetésű

mentőszervezetek, akik az INSARAG¹ elvek alapján a Nemzeti Minősítő rendszernek megfelelően működnek.

Feladatuk keresőkutyákkal vagy műszaki kereső berendezésekkel történő romok alóli kutatás, nagy tömegű tereptárgy megemelésével történő mentés, vasbeton és acélszerkezetek bontása, kötelekkel végzett speciális műveletek, dúcolási, veszélyes anyagok kimutatási és újraélesztési, valamint életben tartási szakműveletek. A HUNOR Magyarországon a hivatásos katasztrófavédelmi szerv központi, külföldön Magyarország hivatalos katasztrófavédelmi mentőcsapata.

A katasztrófavédelmi tevékenységek irányítása

A katasztrófák elleni védekezést országos szinten a Kormány irányítja. Tagjai sorából kijelöli a katasztrófák elleni védekezésért felelős minisztert. A Kormány munkája segítségével létrehozta a Kormányzati Koordinációs Tárcaközi Bizottság (KKB), melynek alapvető rendeltetése a Kormány döntéseinek előkészítése, határozatai végrehajtásnak koordinálása. A KKB összehangolja a központi államigazgatási szervek védekezését, a területi szervezetek feladatait, az eszköz átcsoportosítások ágazati feladatait, a helyreállítás, kárfelmérés feladatait. Javaslatot tesz a védekezési és helyreállítási költségekre. Kezdeményezi a Kormánytól a Védelmi Igazgatási Hivatal vezetőjével egyeztetve a veszélyhelyzet kihirdetését [13].

A központi, illetve helyszíni művelet-irányítást igénylő, összetett katasztrófavédelmi feladatok eredményes végrehajtása központi, területi, illetve a helyi szintű műveletirányítása érdekében ideiglenes elemként **operatív szervek, operatív törzsek működnek, ezek:** a KKB Nemzeti Veszélyhelyzet-kezelési Központ (KKB NVK) és a Területi Védelmi Bizottság Katasztrófa Elhárítási Munkacsoport (TVB KEMCS), a BM OKF Operatív Törzs (BM OKF OpT), az Országos, vagy Vármegyei Helyszíni Irányító Törzs (OHIT), Fővárosi, valamint vármegyei katasztrófavédelmi igazgatóság operatív törzs (F/MKI OpT) és *településen a Helyszíni Operatív Törzs (HOPT)* [14].

A *katasztrófavédelmi műveletek tervezése* generális megközelítésben a veszélyelhárítási tervrendszerre, részleteiben, taktikailag a tűzoltóságok műveleti tervezési rendszerére alapul.

A *műveletek megoldása* tehát **normatívan szabályozott**, nem szabadon választott lehetőség a beavatkozók részére, kötelező eljárásrendek mentén kell a mentést, kárfelszámolást végezni. A katasztrófavédelmi tevékenységek eljárásrendjét normatívan tartalmazzák a Kat. Vhr. [15], a BM miniszeri rendeletek és a BM OKF Tűzoltás-taktikai és Műszaki Mentési Szabályzata. Tervezési alap, hogy az ország településeit katasztrófavédelmi osztályokba kell sorolni és ennek megfelelő a beavatkozó erők, azaz a tűzoltóságok diszlokációja és a megalakított köteles polgári védelmi szervezetek településenkénti létszáma. A tervkészítésre kötelezettek veszélyelhárítási terveiket kötelesek naprakészen tartani, a pontosításokat időben elvégezni, a tevékenységet begyakoroltatni, az anyagi feltételeket biztosítani, vagy megtervezni [16].

Az **önkormányzati védekezésnél** a műveletek végrehajtásához a polgármesternek elhatározást kell hozni. Az elhatározás tartalmazza a tevékenység elgondolását, az alárendeltek feladatait, az együttműködés fő kérdéseit, a vezetés és az ellátás megszervezését. Időrendi síkban és tartalmában tervezésről beszélünk, amíg polgármester meghozza elhatározását, és szervezésről, azaz végrehajtási tevékenységről, ami a mentési tevékenységre vonatkozó intézkedése kiadásával kezdődik.

---

¹ ENSZ INSARAG: International Search and Rescue Advisory Group, ENSZ Nemzetközi Kutató-Mentő Tanácsadó Csoport

A lakosságvédelmi és a helyreállításra, újjáépítésre vonatkozó szabályok

A települések önkormányzati védekezésekor a **lakosság védelmének** alapvető módszerei az egyéni és a csoportos védelem, ez utóbbin belül pedig a helyi és a távolsági védelem. Az *egyéni védelmet* az egyén számára a mértékadó magatartási szabályok betartása és egyéni védőeszköz *biztosítása adja*. A *csoportos* védelem lehet a helyi védelem az elzárkózás, mely a veszélyeztető hatás elleni védelemre alkalmas helyen történik, illetve a távolsági védelem a lakosság veszélyeztetett területéről történő kimenekítése, illetve kitelepítése, a befogadóhelyen történő átmeneti jellegű elhelyezése. A veszélyeztető hatás és a várható következmények szempontjából alkalmazandó lakosságvédelmi módszer első helyen a *helyi védelem*. Amennyiben az adott körülmények között a lakosság védelmére nem alkalmas a helyi védelem, a távolsági védelem módszerét kell alkalmazni.

A helyreállításra és újjáépítésre vonatkozó szabály, hogy a központi költségvetésből történő helyreállítást és újjáépítést a *Kormány esetileg határozza meg*, amely a természeti vagy civilizációs katasztrófa következtében károsodott ingatlanok tulajdonosainak *támogatása* útján valósul meg. A *támogatás fő célja* a katasztrófa következtében károsodott magántulajdonú lakóingatlanokban a káresemény időpontjában életvitelszerűen lakó, arra rászoruló károsult elemi lakhatási feltételeinek, a közfeladatokat ellátó intézmény számára a közfeladat folyamatos ellátásának biztosítása amennyiben más forrásból nem fedezhető. Az egyes károsultak támogatásával, a települési keretösszeg elosztásával kapcsolatos feladatokat az **önkormányzat** látja el, melynek során *figyelembe veszi* a károsultak egyedi szociális helyzetét és rászorultságát, illetve önerejét, valamint a helyi szociális ellátásokat szabályozó rendelet vonatkozó rendelkezéseit.

Összefoglalás és következtetés

A települések lakosságának élete, anyagi javai, a természeti környezet védelmében a védelmi és biztonsági igazgatási feladatok ellátásában résztvevő további szervezetként, a katasztrófavédelem közreműködőjeként az önkormányzatoknak is meghatározó szerepe van a mentési tevékenységek ellátásában. Az önkormányzati mentési tevékenység szakmai felelősségi és irányítási köre nem lehet különvált a hivatásos katasztrófavédelmi szervek, vagy a védelmi és biztonsági igazgatásban szereppel bíró szervezetek mentési tevékenységétől. Az önkormányzati védekezés települési önkormányzata által felhasználható erői a megalakított köteles települési polgári védelmi szervezetek. A védelmi és biztonsági igazgatás részeként a katasztrófák következményei felszámolásában a polgári védelmi szervezetek alkalmazásával az önkormányzati védekezés legmarkánsabb területe a lakosságvédelmi feladatok ellátása és a helyreállítás, újjáépítés megszervezése lehet.

Irodalomjegyzék

- [1] Muhoray Árpád: Védelmi és biztonsági igazgatás új szempontok szerint. Védelem Tudomány folyóiratszám: Évf. 9. szám ksz. (2024): VI. Polgári Védelmi Munkaműhely [Online]. Elérhetőség: <https://ojs.mtak.hu/index.php/vedelemtudomany/article/view/15710> (2025.12.16.)
- [2] 1163/2020. (IV. 21.) Korm. határozat Magyarország Nemzeti Biztonsági Stratégiájáról [Online]. Elérhetőség: <https://njt.hu/jogszabaly/2020-1163-30-22> (2025.12.16.)
- [3] Dr. Muhoray Á. „A fokozatos válságkezelés a védelmi és biztonsági igazgatásban” Védelem Tudomány 2024. különszám a Természeti Katasztrófák Csökkentésének Világnapja alkalmából [Online]. Elérhetőség: <https://ojs.mtak.hu/index.php/vedelemtudomany/article/view/18013> (2025.12.16.)

- [4] 2021. évi XCIII. törvény a védelmi és biztonsági feladatok összehangolásáról [Online]. Elérhetőség: <https://njt.hu/jogszabaly/2021-93-00-00.0> (2025.12.16.)
- [5] 2011. évi CXXVIII. törvény a katasztrófavédelemről és a hozzá kapcsolódó egyes törvények módosításáról [Online]. Elérhetőség: <https://njt.hu/jogszabaly/2011-128-00-00> (2025.12.16.)
- [6] Muhoray Á. „A katasztrófavédelmi műveletek tervezése, szervezés” II. Tolna Megyei Polgári Védelmi Munkaműhely, Szekszárd, 2019 ISBN 978-615-00-4954-0 pp. 12-33. [Online]. Elérhetőség: <https://tolna.katasztrofavedelem.hu/application/uploads/documents/2020-03/70431.pdf> (2025.12.16.)
- [7] 1996. évi XXXVII. törvény a tűz elleni védekezésről, a műszaki mentésről és a tűzoltóságról (Tű.tv.) [Online]. Elérhetőség: <https://njt.hu/jogszabaly/1996-31-00-00> (2025.12.16.)
- [8] 39/2011. (XI. 15.) BM rendelet a tűzoltóság tűzoltási és műszaki mentési tevékenységének általános szabályairól [Online]. Elérhetőség: <https://njt.hu/jogszabaly/2011-39-20-0A> (2025.12.16.)
- [9] A BM OKF főigazgató 118/2011. számú intézkedése a Katasztrófavédelmi Műveleti Szabályzat kiadásáról
- [10] Magyarország Alaptörvénye XXXI. cikk [Online]. Elérhetőség: <https://net.jogtar.hu/jogszabaly?docid=a1100425.atv> (2025.12.16.)
- [11] 62/2011. (XII. 29.) BM rendelet a katasztrófák elleni védekezés egyes szabályairól. [Online]. Elérhetőség: <https://njt.hu/jogszabaly/2011-62-20-0A> (2025.12.16.)
- [12] 6/2018. (VI. 12.) BM OKF utasítása polgári védelmi szervezetek megalakításával, riasztásával, valamint katasztrófaveszély és veszélyhelyzet esetén történő alkalmazásával kapcsolatos feladatokról [Online]. Elérhetőség: <https://njt.hu/jogszabaly/2018-6-B0-4V> (2025.12.16.)
- [13] 1150/2012. (V. 15.) Korm. határozat a Katasztrófavédelmi Koordinációs Tárcaközi Bizottság létrehozásáról, valamint szervezeti és működési rendjének meghatározásáról [Online]. Elérhetőség: <https://njt.hu/jogszabaly/2012-1150-30-22> (2025.12.16.)
- [14] A BM OKF főigazgató 12/2023. számú Intézkedése a katasztrófavédelmi operatív munkaszervek létrehozásáról, működési feltételeinek biztosításáról, szervezeti felépítéséről, valamint feladatairól
- [15] 234/2011. (XI. 10.) Korm. rendelet a katasztrófavédelemről és a hozzá kapcsolódó egyes törvények módosításáról szóló 2011. évi CXXVIII. törvény végrehajtásáról „VI. fejezet, A veszélyelhárítási tervezés” [Online]. Elérhetőség: <https://njt.hu/jogszabaly/2011-234-20-22> (2025.12.16.)
- [16] Muhoray Á. „KATASZTRÓFA MEGELŐZÉS I.” Budapest 2016. NKE Szolgáltató Nonprofit Kft. Egyetemi jegyzet ISBN 978-615-5527-85-2 [Online]. Elérhetőség: <https://www.scribd.com/document/580845309/Dr-Muhoray-KATASZTROFAMEGEL%C5%90ZES-I-jegyzet> (2025.12.16.)